

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

LKA.410.035.03.2019

Pan
Maciej Wilk
Przedsiębiorstwo Handlowo-Produkcyjne AP
w Tychach, ul. Metalowa 3,
43-100 Tychy

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/19/088 – Dzierżawa i użytkowanie jezior i obwodów rybackich Skarbu Państwa

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Maciej Wilk Przedsiębiorstwo Handlowo-Produkcyjne AP w Tychach ¹ , ul. Metalowa 3, 43-100 Tychy,
Kierownik jednostki kontrolowanej	Maciej Wilk, właściciel
Zakres przedmiotowy kontroli	Prawidłowość korzystania z obwodów rybackich
Okres objęty kontrolą	Lata 2018-2019, z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontroler	Przemysław Witek, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/22/2020 z 09.01.2020 r. (akta kontroli str.1, 2-3)

¹ Zwany dalej PHP AP w Tychach lub Uprawniony do rybactwa

² Dz. U. z 2019 r. poz. 489 ze zm., dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

NIK pozytywnie ocenia działalność jednostki kontrolowanej w zakresie objętym kontrolą.

Uzasadnienie oceny ogólnej

PHP AP w Tychach prawidłowo wywiązywało się z obowiązków wynikających z zawartej umowy użytkowania obwodu rybackiego, a działania przez nie podejmowane zapewniły korzystanie z obwodu rybackiego w sposób zgodny z zasadami racjonalnej gospodarki rybackiej. Uprawniony do rybactwa terminowo regulował należności z tytułu zawartej umowy i terminowo przedkładał dane sprawozdawcze, które były zgodne ze stanem faktycznym.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częstkowej⁴ kontrolowanej działalności

Opis stanu faktycznego

1. PHP AP w Tychach wykorzystywało do prowadzenia gospodarki rybackiej jeden obwód rybacki: *Mała Wisła – nr 1*. Obwód obejmował wody rzeki Mała Wisła od jej źródeł do osi mostu drogowego w miejscowości Strumień, wraz z wodami zbiornika Wisła Czarne oraz wodami dopływów, starorzeczy i innych zbiorników wodnych o ciągłym dopływie lub odpływie do wód tego odcinka. Podstawą do użytkowania obwodu rybackiego była *Umowa oddania w użytkowanie obwodu rybackiego* zawarta w Gliwicach w dniu 5 listopada 2014 r. pomiędzy Uprawnionym do rybactwa a Skarbem Państwa – Dyrektorem Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach. Zgodnie z umową, użytkowanie następuje na okres 10 lat od daty jej zawarcia.

(akta kontroli str.4-11)

2. PHP AP w Tychach posiadało pozytywnie zaopiniowany operat rybacki dla użytkowanego obwodu rybackiego.

Operat rybacki został sporządzony w październiku 2013 r. Dokument zawierał wszystkie konieczne elementy określone w art. 6a ust. 3 ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym⁵ oraz był zgodny z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 marca 2002 r. w sprawie operatu rybackiego⁶. Operat został zaopiniowany pozytywnie 13 listopada 2013 r. przez Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, tj. jednostkę uprawnioną do opiniowania operatów zgodnie z §8 ww. rozporządzenia.

W dniu 28 maja 2014 r. sporządzono aneks rozszerzający do operatu rybackiego, polegający na dostosowaniu dokumentu pierwotnego do zmian prawnych, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 22 maja 2013 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie operatu rybackiego⁷. Aneks rozszerzający został zaopiniowany pozytywnie przez uprawnioną do tego jednostkę w dniu 30 czerwca 2014 r.

(akta kontroli str.12-76; 77-80; 81-95; 96-100)

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁵ Dz. U. z 2018 r. poz. 1476 ze zm.

⁶ T.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 177

⁷ Dz. U. z 2013 r. poz. 676

3. PHP AP w Tychach nie wnioskowało o ustanowienie obrębu ochronnego lub hodowlanego na terenie użytkowanego obwodu rybackiego.

(akta kontroli str. 101-111)

4. W stosunku do użytkowanego przez Uprawnionego do rybactwa obwodu rybackiego, Marszałek Województwa Śląskiego nie wydawał decyzji o zwolnieniu od obowiązku prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej.

(akta kontroli str. 101-111)

5. PHP AP w Tychach wywiązywało się z postanowień umowy oddania w użytkowanie obwodu rybackiego w następujący sposób:

Podstawowym gatunkiem do zarybienia wód w obwodzie rybackim był Pstrąg potokowy. Operat rybacki i umowa o użytkowanie dopuszczała jednocześnie fakultatywnie zarybienie gatunkami zamiennymi (np. Lipień, Świnka, Brzana), przy zastosowaniu przelicznika i limitów określonych przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej. W latach 2018-2019, tj. w pierwszych 2 latach okresu rozliczeniowego 2018-2020, Użytkownik dokonał zarybień w ilości odpowiadającej minimalnym wartościom i gatunkom określonym w operacie rybackim i umowie oddania w użytkowanie, przy zachowaniu przelicznika podstawowego materiału zarybieniowego na inne sortymenty i gatunki (zał. 3 do umowy użytkowania). Wg stanu na dzień 17 lutego 2020 r. Uprawniony do rybactwa zrealizował 73,6% planu zarybienia, przekraczając minimalne średnioroczne zarybienie określone na poziomie 133 878 sztuk o 13 911 sztuk. Do zarybienia w okresie rozliczeniowym, do końca 2020 r.⁸ pozostało 106 054 sztuk.

Wartość materiału zarybieniowego w księdze gospodarczej wyniosła odpowiednio: 147 835 zł w 2018 r. (wg stanu na dzień 30 września 2018) i 111 040 zł w 2019 r.⁹ i została określona w oparciu o cennik materiału zarybieniowego przygotowany przez RZGW na dany rok. Wydatki na materiał zarybieniowy wg dokumentacji zakupu wyniosły 138 850,95 zł w 2018 r. i 88 709,25 w 2019 r.¹⁰

Uprawniony do rybactwa wyjaśnił powyższe rozbieżności w następujący sposób: *Przyjęta zasada określenia wartości materiału zarybieniowego odpowiada wprost metodzie rozliczenia zarybień w operacie rybackim i takie wartości wpisuje się w zestawienia tabelaryczne. Istotne w praktyce są właśnie ilości z których się rozliczamy corocznie przed RZGW a nie kwoty. Te zawsze będą się nieznacznie różnić, bo albo kupię na rynku dany gatunek taniej lub drożej albo na przykład wyprodukuję jako rolnik narybek we własnym zakresie. Pamiętać też należy, że wartość zarybienia to nie tylko koszt zakupu, ale też transport i praca kilku osób podczas zarybienia.*

(akta kontroli str. 46-52; 92-93; 127; 214-233; 234)

Uprawniony do rybactwa w badanym okresie przeprowadził 16-krotnie zarybienia wód, corocznie w porze wiosennej i jesiennej (w 2018 r. w dniach 20 i 27 kwietnia oraz 6, 7, 13 i 18 września; w 2019 r. odpowiednio 8, 11, 18 i 28 marca, 9, 17, 18 i 26 kwietnia, 4 maja oraz 22 października).

⁸ W latach 2018-2020 minimalna ilość do zarybienia została określona na poziomie 401634 sztuk pstrąga potokowego narybku wiosennego

⁹ Kontrolowany podmiot prowadzi działalność rolniczą osoby fizycznej i jest zwolniony z prowadzenia ewidencji księgowej – wyłączony z obowiązku PIT. Wartość nakładów ponoszonych na zarybienie określono na podstawie cennika materiału zarybieniowego w badanym okresie przygotowanego przez RZGW.

¹⁰ Faktury od dostawców materiału zarybieniowego.

Operat rybacki i umowa o użytkowanie nie precyzowały konkretnych terminów zarybienia.

(akta kontroli str. 128, 134, 139, 145, 148, 150, 158, 162, 165, 169, 176, 179-180, 184-185, 189, 192)

Uprawniony do rybactwa co do zasady wywiązywał się z obowiązku pisemnego powiadomienia RZGW o planowanym miejscu i terminie zarybiania wód obwodu rybackiego, z zachowaniem określonego w umowie 5 dniowego wyprzedzenia (za jednym wyjątkiem, jednak za zgodą RZGW – dot. zarybiania Świnką w dniu 28 marca 2019 – zawiadomienie wysłane na 2 dni przed). Przedstawiciel RZGW uczestniczył w 3 z 16 zarybień przeprowadzonych w latach 2018-2019 (13 września 2018, 11 i 18 marca 2019).

(akta kontroli str. 129, 135, 140, 149, 151, 161, 164, 166, 170, 178, 183, 188, 190, 193)

Uprawniony do rybactwa prowadził dokumentację gospodarki rybackiej w formie papierowej księgi gospodarczej za poszczególne lata w skład której wchodziły ewidencja połowu ryb i raków, ewidencja amatorskiego połowu ryb i ewidencja zarybień. Sposób prowadzenia ww. dokumentacji odpowiadał wymogom określonym w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 lutego 2013 r. w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki rybackiej¹¹. Dane zawarte w księdze gospodarczej były zgodne z danymi źródłowymi ujętymi w protokołach zarybień i rejestrach amatorskiego połowu ryb.

Uprawniony do rybactwa terminowo przekazał do RZGW dane sprawozdawcze za 2018 rok (28 marca 2019 r.). Zestawienie roczne zawierało protokoły zarybień, sprawozdania z badań weterynaryjnych materiału zarybieniowego, załącznik strony C księgi gospodarczej, ewidencję zarybień oraz protokół połowu ryb i raków. Dodatkowo 15 kwietnia 2019 r. przekazano do RZGW ewidencję amatorskiego połowu ryb za rok 2017. Dane sprawozdawcze za 2019 r. zostały wysłane 28 stycznia 2020 r.

(akta kontroli str. 128-157A; 201-206; 200)

Uprawniony do rybactwa terminowo i we właściwej wysokości regulował zobowiązania z tytułu użytkowania obwodu rybackiego. Stawka opłat wynosiła w 2018 roku 1655,59 zł netto (2048,68 zł brutto) i odpowiednio w 2019 r. 1724,93 zł i 2121,67 zł.¹²

Zgodnie z wymogiem §4 Umowy oddania w użytkowanie obwodu rybackiego, Uprawniony do rybactwa wniósł zabezpieczenie należytego wykonania umowy w postaci weksla równego sumie rocznych nakładów finansowych na zarybienie oraz dodatkowo poprzez uiszczenie opłaty rocznej z góry za użytkowanie obwodu rybackiego w wysokości ustalonej na dzień zawarcia ww umowy.

(akta kontroli str. 207-208; 209-210)

Uprawniony do rybactwa nie prowadził w okresie objętym kontrolą połowu ryb.

(akta kontroli str. 155-156; 198-199)

¹¹ Dz. U. poz. 326

¹² Opłata roczna odpowiadająca równowartości pieniężnej 39.025 dt żyta, ustalona na podstawie art. 6d ust. 4 i 5 ustawy o rybactwie śródlądowym, zgodnie z Umową oddania w użytkowanie obwodu rybackiego z dnia 29.12.2004, Repertorium A nr. 5849/2004. Równowartość pieniężna żyta ustalona została na podstawie średniej ceny skupu żyta, o której mowa w ustawie z dnia 15 listopada 1984 roku o podatku rolnym.

Uprawniony do rybactwa wydawał odpłatnie zezwolenia na amatorski połów ryb na okres 1 sezonu (tzw. roczne) lub 1 dnia (tzw. dniówki). Roczny i dzienny limit zezwoleń został określony w operacie rybackim i wynosił odpowiednio 6000 zezwoleń na rok i 600 dziennie. Opłata za zezwolenie była uwarunkowana okresem jego obowiązywania i lokalizacją miejsca połowu (w zależności od odcinka rzeki, np. woda nizinna lub woda górską - pstrągowa). Stawki w latach 2018-2019 wynosiły, w zależności od przywołanych wyżej uwarunkowań, od 25 do 35 zł za 1 dzień wędkowania oraz od 180 do 700 zł za sezon. Zgodnie z informacją Uprawnionego do rybactwa, w 2018 r. wydał on 3497 zezwoleń (3011 dniówek i 486 zezwoleń rocznych), a w 2019 r. 3027 zezwoleń (odpowiednio 2575 i 452). Płatność za zezwolenia odbywała się najczęściej w formie gotówkowej.

Ponadto w odniesieniu do każdego zezwolenia na amatorski połów ryb uprawniony do rybactwa określił na druku połowów limity połowów i wymiary gospodarcze wynikające z konieczności prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej (sztuki lub kilogramy oraz gatunki ryb, ew. metoda połowu). Ogólne warunki połowu ryb zostały ponadto określone w regulaminie amatorskiego połowu ryb, zamieszczonym na stronie internetowej łowiska.

(akta kontroli str. 45, 211)

Uprawniony do rybactwa wprowadził obowiązek prowadzenia przez wędkarzy rejestru amatorskiego połowu ryb, wypełniając tym samym wymogi umowy o użytkowanie. Formularz rejestru (najczęściej tabela zamieszczona na odwrocie zezwolenia) obligował wędkarza do określenia gatunku, ilości, wymiarów lub wagi złowionej ryby. Zebrane dane (formularze zwrócone) uprawniony do rybactwa agregował i przekazywał wraz z zestawieniem rocznym do RZGW. W okresie objętym kontrolą, zgodnie z ewidencją amatorskiego połowu ryb za 2017 r. (termin przygotowania i przedłożenia do RZGW sprawozdania za rok 2018 mija 15 kwietnia 2020 r.; na dzień przeprowadzenia kontroli dokument nie był jeszcze gotowy) z obwodu rybackiego Mała Wisła 1 wyłowiono w 2017 r. - 6375 kg (wg 630 rejestrów).

Uprawniony do rybactwa dodatkowo wyjaśnił¹³: *Dzięki rejestrom pozyskuję przede wszystkim wiedzę o różnorodności gatunków występujących w rzece, presji wędkarskiej, wymiarach i rocznikach ryb a także struktury populacji. Rejestry na pewno oddają w jakimś stopniu ilości poławianych ryb, ale z uwagi na powszechne niewypełnianie przez wędkarzy obowiązku zwrotu formularzy (to duży problem szczególnie przy tzw. dniówkach) są to dane niepełne. Dlatego, począwszy od tego roku wprowadziliśmy elektroniczne zezwolenia, gdzie wymuszamy prowadzenie rejestru do którego cały czas mam dostęp i dzięki temu pozyskuję dane na bieżąco.*

(akta kontroli str. 234)

6. W okresie objętym kontrolą Uprawniony do rybactwa nie był oceniany przez Marszałka Województwa Śląskiego w zakresie sposobu prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej. Uprawniony do rybactwa nie był także kontrolowany przez RZGW (za wyjątkiem kontroli zarybień w 3 przypadkach). Zgodnie z informacją uprawnionego do rybactwa, Państwowa Straż Rybacka prowadziła wielokrotnie na obszarze obwodu

¹³ Wyjaśnienie dotyczy charakterystyki rejestru i rozwiązań w zakresie rzetelnego rejestrowania i skutecznego kontrolowania amatorskiego połowu ryb

kontrolę prawidłowości przestrzegania przepisów dot. połowu ryb, przy czym bezpośrednio u wędkarzy.

Uprawniony do rybactwa nie prowadził w sposób sformalizowany współpracy z Państwową Strażą Rybacką w okresie objętym kontrolą (nie podpisał żadnej umowy lub porozumienia). Uprawniony do rybactwa zatrudniał jednak strażnika rybackiego, który angażował się systematycznie we współpracę z PSR (jako członek społecznej straży rybackiej).

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Katowicach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, dnia 8 kwietnia 2020 r.

Kontroler

Przemysław Witek

Gł. specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Katowicach